

RP 174/2004 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om finansiering av hållbart skogsbruk skall ändras och temporärt ändras i syfte att öka användningen av energivirke. I propositionen föreslås att i lagen skall bestämmas från vilka områden energivirket skall tas för att stöd skall kunna betalas för tillvaratagandet. Enligt lagförslaget i propositionen skall stödet inte längre vara beroende av att energivirket har tillvaratagits i samband med vård av sådan ungskog som avses i lagen. Stödet skall utsträckas till att gälla i fråga om såväl tillvaratagande som flisning av energivirke. Eftersom tillvaratagningskostnaderna varierar regionalt, före-

slås att stödbeloppet skall vara olika i olika zoner. Dessutom föreslås en ändring av kraven på de handlingar som behövs vid behandlingen av ärenden som gäller stöd för tillvaratagande och flisning av energivirke. Bestämmelserna om tillvaratagande och flisning av energivirke skall sammanföras i ett eget kapitel.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005.

Lagen avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Temporärt ändrade bestämmelser skall gälla till utgången av år 2005.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Användning av virke för energisyften stöds för närvarande enligt bestämmelserna i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). Stödformerna är stöd för vård av ungskog, stöd för tillvaratagande av energivirke och stöd för flisning av energivirke. När det gäller vården av ungskog är den viktigaste motiveringen målsättningarna för skogsvården. Användning av energivirke har avsevärda klimatologiska och miljöpolitiska fördelar. En viktig målsättning är också att skogsbruket även i framtiden skall erbjuda sysselsättning åt åtminstone en lika stor arbetskraft som hittills samt att skogsägarna skall förbli aktiva.

Enligt 6 § 1 mom. 4 punkten i lagen om hållbart skogsbruk avses med tillvaratagande av energivirke hopsamling och skogstransport av virke som fällt i samband med vård av ungskog för att överlåtas till energianvändning. Förutsättningarna för att stöd skall beviljas för tillvaratagande av energivirke regleras närmare i 4 och 5 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk skall utföras för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (nr 44/01 i JSM:s föreskriftssamling). Stödets belopp bestäms närmare i 9 § i lagen om hållbart skogsbruk samt 2, 5 och 6 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om finansiering av sådan planering som görs med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk och av sådana arbeten som utförs för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (nr 97/01 i JSM:s föreskriftssamling).

Om flisningsstöd för energivirke bestäms i 22 och 23 § i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Närmare bestämmelser om flisningsstöd finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om beviljande av stöd för flisning av energivirke och om stödets maximibelopp (1287/2002).

Enligt 1 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk (1311/1996) måste en verkställighetsutredning avges innan stöd för tillvaratagande av energivirke och flisningsstöd kan betalas.

Våren 2002 beslöt riksdagen att statsrådets principbeslut av den 17 januari 2002 om Industrins Kraft Ab:s ansökan om byggandet av en kärnkraftverksenhet förblir i kraft utan ändringar (Ö 4/2001). I samband med beslutet godkände riksdagen fyra uttalanden, av vilka ett gällde energivirke. Angående förnybar energi förutsatte riksdagen att "forskning, utveckling och ibrukttagande av förnybar energi främjas i enlighet med programmet i klimatstrategin, dock så att användningen av biomassa främjas mer än programmet kräver bland annat genom utökade resurser för skattepolitiken, investeringsstöden och stöden för tekniskt utveckling samt för skogsförbättringsmedlen för ett hållbart skogsbruk och genom effektivare användning av energivirke och torv." Dessutom godkände riksdagen i samband med behandlingen av den första tilläggsbudgeten för 2002 i anslutning till momentet 30.31.44 ett uttalande, enligt vilket "riksdagen förutsätter att möjligheterna att jämna ut de regionala skillnaderna i kostnaderna reds ut när logistiken för energivirkeskedjan utvecklas" (RP 67/2002 rd).

En arbetsgrupp som handels- och industriministeriet hade tillsatt reviderade 2002 Handlingsplanen för förnybara energikällor. I det program för 2003–2006 (Uusiutuvan energian edistämisojhelma 2003–2006) som arbetsgruppen föreslog betonas ökad användning av bioenergi, i huvudsak virke, som energikälla. I planen ställs som mål att användningen av skogsflis skall öka så att förbrukningen 2005 blir 2,9 miljoner kubikmeter och 2010 5 miljoner kubikmeter. År 2003 förbrukades 2,1 miljoner kubikmeter. Användningen ökar och det finns behov att ytterligare påskynda utvecklingen. Av den totala mängden skogsflis var ca 7 procent helträdsflis från ungskog som vårdats med statsstöd och återstoden huvudsakligen skogsflis som bestod av resterna av förnygringsavverkning av granbestånd, i vilket även risbalsarna och stubbarna ingår. Denna huvudsakliga andel producerades nästan helt kommersiellt, fastän dess konkurrenskraft ännu är ganska svag jämfört med alternativa bränslen. Dock föreslås fortfarande inget stöd för den. Genom utveckling av teknologin för

tillvaratagande och transport borde man på lång sikt kunna minska användningen av stöd.

Tilläggspotential för helträdsflis finns särskilt i förstagallringsbestånd där plantbeståndet tidigare inte har vårdats, grövre gallrings-skogars underväxt, underproduktionsbestånd i skogsbestånd som skall förnyas samt i sedvanliga skogsförnyelsebestånd. Det är motiverat att till energibruk styra träd som industrin inte kan använda som gagnvirke samt kvist- och stubbmassa.

Under de senaste åren har man lyckats få vården av plantbestånd och istandsättningen av ungskogsbestånd att stiga till 230 000–240 000 hektar per år. Det nationella skogsprogrammet har 250 000 hektar som mål. Under 2003 avverkades sammanlagt ca 170 000 hektar förstagallringsstämplingar. Det nationella skogsprogrammet har 250 000 hektar som mål. Av de enskilda skogarna i hela landet är 7,3 procent underproduktionsområden, vilket innebär 900 000 hektar. Av dessa borde största delen förnyas.

Sedan skogsförbättringsarbetena igen fått fart tack vare det nationella skogsprogrammet, har tillgången på yrkeskunnig arbetskraft och tillräcklig statlig finansiering varit ett allmänt problem. I punkt 12.2 i det gällande regeringsprogrammet konstateras att man med tilläggsfinansiering med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk driver klimat- och energipolitiken i enlighet med det nationella skogsprogrammet samt att tilläggsfinansiering är nödvändig för att man skall kunna nå de mål som satts upp för energianvändningen av virke.

De skattskyldiga som ännu omfattas av arealbeskattningen mister sina förnyelse-, plantbestånds- och förstagallringsavdrag från början av 2006. Sporrande åtgärder behövs. Å andra sidan torde övergången till allmän beskattning av försäljningen redan i sig vara ägnad att öka efterfrågan på gallringsvirke, när utbudet på sådana stämplingar som mest består av timmer sannolikt minskar. Efter övergångstidens utgång kommer skatteavkastningen från skogsbruket sannolikt att öka.

Med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk användes 2003 3,24 miljoner euro statliga medel till att stöda tillvarata-

gande av energivirke och 0,61 miljoner euro till att stöda flisning av energivirke. Man uppskattar att 2004 kommer på motsvarande sätt 3,47 miljoner euro att användas för tillvaratagande av energivirke och 0,63 miljoner euro för flisning.

2. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att förutsättningarna för beviljande av stöd för tillvaratagande av energivirke skall ändras. Enligt lagförslaget skall stöd för tillvaratagande av energivirke härefter få beviljas utan att det förutsätts att energivirket har tillvaratagits i samband med vård av ungskog som finansierats i enlighet med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Däremot skall i lagen anges från vilka områden energivirket skall tas för att stöd skall kunna betalas för tillvaratagandet.

I lagförslaget skall stöd få beviljas under förutsättning att mottagaren av stödet förbinder sig att inom en viss tid överlåta virkespartiet för energianvändning samt att efter överlåtelsen lämna en utredning till skogscentralen. För närvarande förutsätts endast en försäkran om att virkespartiet överläts för energianvändning. Därför har man inte i praktiken på ett effektivt sätt kunnat övervaka att överlåtelsevillkoret faktiskt har uppfyllts.

Förutsättningarna för beviljande av flisningsstöd föreslås bli ändrade i motsvarighet till förutsättningarna för tillvaratagande av energivirke. När det gäller flisningsstöd föreslås att villkoren för vem som kan få stöd skall anges i lag, i stället för som nu i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom föreslås att också de utredningar som skall lämnas för att stöd skall beviljas skall bestämmas i lag.

I lagförslaget i propositionen föreslås att stödet för tillvaratagande av energivirke skall differentieras enligt zon. Dessutom föreslås att om stödets belopp skall bestämmas genom en förordning av statsrådet.

Bestämmelserna om flisningsstöd och stöd för tillvaratagande av energivirke har sammanförts till ett särskilt kapitel i lagförslaget. Till följd av detta föreslås vissa tekniska ändringar i lagen.

På grund av att de anslag som används till stöd för tillvaratagande och flisning av energivirke är knappa föreslås att temporärt ändrade bestämmelser i lagen skall gälla till utgången av år 2005.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Genom att ändra förutsättningarna för beviljande av stöd för tillvaratagande av energivirke så som föreslås i propositionen kan tillvaratagningen och användningen av energivirke förmodligen ökas så som det nationella målet för användningen förutsätter.

Stödet för tillvaratagande av energivirke skall graderas i motsvarighet till kostnaderna för tillvaratagande så, att det i den första stödزونen skall vara fem, i den andra sex och i den tredje stödزونen sju euro per kubikmeter fast mått. I stödزون III tas för närvarande vara på ca 8 procent att den mängd energivirke som totalt tillvaratas med statligt stöd. Från stödزون I kommer däremot nästan hälften av det energivirke som i hela landet tillvaratas med statligt stöd. Om stödet för tillvaratagande av energivirke graderas enligt stödزون så som föreslås i lagförslaget, kommer det totala stödbelopp som betalas per år, enligt vad man kan bedöma, att minska med i medeltal ca 20 procent från nuvarande nivå, när stödet för tillvaratagande av energivirke är sju euro per kubikmeter fast mått.

År 2004 tillvaratas energivirke till en mängd av ca 495 000 kubikmeter fast mått och beviljas flisningsstöd för flisning av ca 150 000 kubikmeter fast mått. År 2005 finns det 2 miljarder euro mera i anslag för verksamheten än år 2004. Avsikten är att energivirke till en mängd av ca 175 000 kubikmeter fast mått skall tillvaratas med anslagsökningen.

3.2. Miljökonsekvenser

Användningen av energivirke har en gynnsam effekt när det gäller att dämpa de klimatologiska förändringarna. Med en kubikmeter träbränsle (fast mått) kan man minska koldioxidbelastningen med ca 0,6 ton, om träbränsle används i stället för tung brännolja.

En årlig ökning av användningen av energivirke med 100 000 kubikmeter fast mått minskar därför t.ex. nettoutsläppen av koldioxid med ca 60 000 ton. I handeln med utsläppsrätter innebär detta sammanlagt 600 000 euro, om man räknar med den prisnivå som allmänt har använts i kalkylerna, dvs. 10 euro per ton.

Ökad tillvaratagningen av energivirke kan i vissa fall hämma skogsbeståndens utveckling, t.ex. genom att näring försvinner eller tillvaratagningen medför skador på beståndet. Med tanke på näringstillgången föreslås att stödet för tillvaratagningen av energivirke skall begränsas så, att stöd inte beviljas för torra momarker och mineraljordar med sämre näringsvärde än dessa eller för torvmark med motsvarande näringsvärde.

3.3. Sociala verkningar

Sysselsättningseffekten är i avgörande mån beroende av hur stor del av tillvaratagandet som utförs med mänsklig arbetskraft. Den sysselsättande effekten av ett ökat tillvaratagande av energivirke skulle motsvara cirka 150 årsverken. Med de teknikformer för tillvaratagande, transport och flisning av klenvirke som finns tillgänglig för närvarande har det tillvaratagande och den flisning av energivirke och den flistransport som utförs av medlemmar i andelslag den största sysselsättande effekten (ca 1,0 årsverken per tusen kubikmeter fast mått). En arbetskedja som baserar sig på manuell avverkning sysselsätter ca 0,65 årsverken per tusen kubikmeter fast mått och en arbetskedja som baserar sig på en maskin för fällning och hopsamling 0,40 årsverken per tusen kubikmeter fast mått. Dessutom tillkommer indirekta sysselsättande effekter.

Hur lönsam tillvaratagningen av energivirke blir är i avgörande mån beroende av hur stora partier energivirke som tas till vara. Ju mindre mängd virke som tas till vara per hektar, desto dyrare blir tillvaratagningen. Av denna orsak är tillvaratagningen av en kubikmeter energivirke uppenbart dyrare i norra Finland än i andra delar av landet. Därför föreslås i propositionen att det skall vara möjligt att differentiera stödet enligt zon så, att ett högre stöd betalas i norra Finland. Där-

för kan man också förmoda att stödet har större effekt i norra Finland än i andra delar av landet.

4. Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 22 januari 2003 en arbetsgrupp som fick i uppdrag att göra upp ett förslag till proposition med förslag om ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. I arbetsgruppen ingick representanter för jord- och skogsbruksministeriet, handels- och industriministeriet, miljöministeriet, Tavastlands-Nylands skogscentral och Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf. Arbetsgruppen överlämnade den 19 maj sin promemoria angående lagen om finansiering av skogsbruket till jord- och skogsbruksministeriet. Arbetsgruppen föreslog ändringar i bl.a. vården av ungskog, användningen av energivirke och miljöstödet. Arbetsgruppen behandlade inte de ändringsbehov som grundlagen medför. Utlåtande om promemorian har begärdes från 80 olika instanser.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Under arbetet har man i mån av möjlighet beaktat promemorian från skogsbrukets finansieringslagsarbetsgrupp och de utlåtanden som erhållits i fråga om användningen av energivirke. Avsikten är att som tjänsteuppdrag bereda en total revidering av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Vid revideringen skall beaktas de övriga förslagen i ovan nämnda promemoria samt de ändringsbehov som grundlagen medför.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2005 och avses bli behandlad i samband med den.

5.2. Samband med internationella förpliktelser

Europeiska gemenskapens regler om statligt stöd ingår i artiklarna 87–89 i fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen. Kommissionen granskar i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande alla stödprogram som förekommer i medlemsstaterna. Kommissionens allmänna tillsyn över statliga stöd baserar sig på anmälan om stödprogram, dvs. notifikation, till kommissionen, godkännande av stödprogrammen i kommissionen samt medlemsstaternas rapportering om tillämpningen av stödprogrammen.

Stöden för tillvaratagande och flisning av energivirke har anmälts till Europeiska gemenskapens kommission. Enligt artikel 88 i fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen skall kommissionen underrättas i så god tid om en plan att ändra stödet att den kan yttra sig om planen. Avsikten är att en skrivelse om saken skall sändas till kommissionen genast när riksdagen har godkänt lagen i fråga. Den föreslagna ändringen av stödet för tillvaratagande och flisning av energivirke kan inte bestämmas att träda i kraft förrän kommissionen har godkänt ändringen.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. *Tillämpningsområde.* I 2 mom. bestäms för vilka åtgärder finansiering kan beviljas. Åtgärdsförteckningen motsvarar rubrikerna för kapitlen 2–5. Eftersom i propositionen föreslås att bestämmelserna om tillvaratagande och flisning av energivirke skall samlas i ett nytt kapitel, föreslås på motsvarande sätt att åtgärderna i fråga skall nämnas som egna punkter i förteckningen över åtgärder.

2 §. *Finansieringsmottagare.* I paragrafen bestäms om finansieringsmottagare. I propositionen föreslås att till 1 mom. skall fogas en bestämmelse om mottagare av flisningsstöd. Bestämmelsen motsvarar den bestämmelse om beviljande av stöd som nu ingår i 2 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om beviljande av stöd för flisning av energivirke och om stödets maximibelopp. Innehållsligt är det fråga om en definition av vem som kan få stöd. Enligt paragrafen kan bl.a. "skogsvårdsföreningar som organiserar vård av ungskog och förmedlar flis eller andra sammanslutningar eller yrkesutövare med tillräcklig yrkeskunskap i skogsfrågor" beviljas stöd. Beviljandet av stöd för tillvaratagande av energivirke skall inte längre i fortsättningen vara beroende av om virket har tillvaratagits i samband med vård av ungskog. Därför föreslås det att definitionen ses över så, att formuleringen "som organiserar vård av ungskog" ändras till "som organiserar tillvaratagande av energivirke". Dessutom föreslås tekniska ändringar i momentet.

5, 6, 9 och 11 §. I lagförslaget föreslås att de bestämmelser i 5 och 6 § som gäller tillvaratagande av energivirke skall upphävas. På motsvarande sätt föreslås att meningarna om tillvaratagande av energivirke i 9 § 1 mom. och 11 § skall slopas. Bestämmelserna om tillvaratagande av energivirke föreslås ingå i ett nytt 2 a kap.

18 §. *Förlust av nyttan.* I paragrafens 2 mom. föreslås en teknisk ändring som blir nödvändig för att 1 § 2 mom. ändras.

18 a §. *Tillvaratagande av energivirke.* Om tillvaratagande av energivirke bestäms för

närvarande i 5, 6, 9 och 11 §. Det föreslås att bestämmelserna om tillvaratagande av energivirke inte längre skall ingå i 5 och 6 §, utan i en egen paragraf. Särskilda bestämmelser föreslås också om stödbeloppen. Nu ingår dessa bestämmelser i 9 och 11 §. Dessutom föreslås att villkoren för beviljandet av stödet skall ändras.

I 1 mom. bestäms på vilka områden energivirket skall tillvaratas för att stöd skall kunna beviljas. Sådana områden med gallringsskogar som är typiska vid tillvaratagandet av energivirke är i fortsättningen ungskog som skall iståndsättas efter att tidigare ha blivit utan plantskogsvård samt grövre gallringsskog med underväxt av glasbjörk, al eller gran. Av de underproduktiva skogsbestånd som skall förnyas blir det fråga exempelvis om underväxt med granbestånd på relativt torra momarker eller motsvarande växtplatser och bestånd med glasbjörk på åkrar som är ofullständigt beskogade. I fråga om ovan nämnda områden finns det statistiska uppgifter främst när det gäller underproduktiva objekt. Dessa arealer, som huvudsakligen skall förnyas, uppgår enligt inventeringen 1992–2001 i hela landet på enskild mark till 900 000 hektar (7,3 procent), varav 462 000 hektar (11,6 procent) finns på områden som hör till Lapplands, Norra Österbotens och Kainuu skogscentraler och 438 000 hektar (5,2 procent) annanstans i landet. Det föreslås att stöd för tillvaratagande skall användas bara på en del av arealen. Med statligt stöd har dessa skogar förnyats årligen på en areal av 10 000–12 000 hektar.

Enligt paragrafens 1 mom. skall stöd kunna beviljas för hopsamling och skogstransport av virke som överläts för energibruk, när hopsamlingen och transporten sker i anslutning till vården av landskapsvårdsområden som har inrättats med stöd av 33 § i naturvårdslagen och vården av kulturlandskapet på de landskapsområden av nationellt värde som avses i statsrådets principbeslut. I paragrafen hänvisas till ett principbeslut av statsrådet om landskapsområden och utvecklandet av landskapsvården från år 1995 (Srb 2.1.1995). Med kulturlandskap avses i detta

sammanhang öppna eller halvöppna landskap som uppstått som resultat av traditionella markanvändningsformer (t.ex. betesgång). Kulturlandskapen hotar att växa igen när de traditionella markanvändningsformerna ger vika. Med kulturlandskap avses dessutom landskap i form av vägrenar. Behovet av landskapsvård när det gäller skog utmed vägar beror bl.a. på terrängformen. I praktiken kan det bli fråga om vård av en ca 20–50 meter bred zon där man öppnar vyerna mot vattendrag, åkrar eller byar eller där man tar fram speciella träd, buskar eller klippblock. Med kulturlandskap avses inte i detta sammanhang ett landskap som bildas av en helt tät skog och inte heller förnyelseytor inom ramen för skogsbruket. Stöd för tillvaratagande av energivirke skall inte kunna beviljas för skogsförnyelseobjekt som genomförs med skogsägarens egna medel, om objektet ligger inom ett landskapsområde som har inrättats i enlighet med 33 § i naturvårdslagen eller på ett landskapsområde av nationellt värde som avses i statsrådets principbeslut.

I 2 mom. föreskrivs att beviljandet av stödet inte skall vara beroende av om sökanden har fått annat stöd för vissa arbeten som avses i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Enligt de gällande bestämmelserna kan stöd beviljas bara för tillvaratagande av energivirke i samband med vård av ungskog. För undvikande av näringsbrist skall stöd inte beviljas för tillvaratagande av energivirke från vissa näringsfattiga platser.

I 3 mom. bestäms om förutsättningarna för beviljande av stöd. Enligt 1 punkten skall sökanden till skogscentralen lämna en utredning som avses i lagens 3 §. Motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 1 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk.

Enligt 3 mom. 2 punkten skall det virkeparti som tillvaratas som energivirke omfatta minst 20 kubikmeter fast mått för att stöd skall beviljas. Enligt 3 punkten skall det dessutom förutsättas att sökanden har givit en förbindelse om överlåtelse av energivirke. En bestämmelse av motsvarande art finns för närvarande i 5 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om arbeten som med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk skall utföras för tryggande av virkes-

produktionens uthållighet. Enligt paragrafen skall stödtagaren ge skogscentralen en försäkran om att virket överläts för energibruk. De gällande stödvillkoren ger inte möjlighet att effektivt övervaka att överlåtelsevillkoret iakttas. Därför föreslås i 4 punkten en bestämmelse om att den som ansöker om stöd inom en viss tid efter överlåtelsen skall lämna utredning om överlåtelsen. För att understödsvillkoren skall iakttas är det mera motiverat att stödtagaren skall vara skyldig att både ge en förbindelse om överlåtelse av energivirkesmängden och en utredning om att överlåtelsen har skett inom en viss tid.

I 4 mom. föreslås att jord- och skogsbruksministeriet skall bemyndigas att utfärda bestämmelser om hur energivirkets volym skall mätas samt om den utredning med vilken det visas att virket har överlåtits för energibruk.

18 b §. *Flisning av energivirke.* Om flisning av energivirke bestäms i lagens 22 och 23 §. Bestämmelserna gäller till den 31 december 2007. I lagförslaget föreslås att bestämmelserna om flisning av energivirke inte längre skall ingå i 22 och 23 §, utan i en särskild paragraf. Förutsättningarna för beviljandet av stödet skall hållas oförändrade.

Enligt 1 mom. skall en förutsättning för att stöd skall beviljas vara att det virke för vilket flisningsstöd söks kommer från ett område där vård av ungskog eller tillvaratagande av energivirke har finansierats med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. En motsvarande bestämmelse ingår för närvarande i 1 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om beviljande av stöd för flisning av energivirke och om stödets maximibelopp. Bestämmelsen skiljer sig från gällande bestämmelser såtillvida, att stöd härfter inte längre skall betalas om energivirket har tillvaratagits på vissa näringsfattiga områden. Begränsningen behövs för att näringsbrist skall undvikas.

Enligt 2 mom. skall sökanden tillstålla skogscentralen en utredning om att virket kommer från ett område där tillvaratagandet av energivirket eller vården av ungskogen har finansierats med stöd av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Som tillräcklig utredning kan betraktas att sökanden kan uppge de projektbeteckningar som har an-

vänts i finansieringsbeslutet. Som ett annat villkor för att finansiering skall beviljas föreslås att sökanden skall lämna in en verkställighetsutredning. Även den gällande bestämmelsen i 1 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk förutsätter att en verkställighetsutredning avges.

I 3 mom. föreslås att jord- och skogsbruksministeriet skall bemyndigas att utfärda bestämmelser om de utredningar som avses i 2 mom.

18 c §. *Stödets belopp.* Om stödbeloppet för tillvaratagande av energivirke bestäms i lagens 9 § och om flisningsstödet belopp i 23 §. I lagförslaget föreslås att dessa bestämmelser om stödbeloppet inte längre skall ingå i 9 och 23 §, utan i en särskild paragraf.

Enligt 1 mom. skall stödet för energivirke bestämmas enligt den överlåtna kubikmetermängden energivirke (fast mått). Dessutom föreslås att stödet skall kunna differentieras enligt de zoner som framgår av 9 §. Stödzonerna anges i 4 § i förordningen om hållbart skogsbruk. Enligt gällande 9 § bestäms stödet enligt kubikmetermängden (fast mått), men bestämmelsen ger inte möjlighet att differentiera stödet för tillvaratagande av energivirke enligt zonen där virket tillvaratas.

Hur lönsamt det är att ta till vara energivirke beror i avgörande grad på storleken av de energivirkespartier som tas till vara. Ju mindre virkesmängden blir per hektar, desto dyrare blir tillvaratagningen. Av denna anledning är det klart dyrare att ta tillvara en kubikmeter energivirke i norra Finland än i andra delar av landet. Därför kan det anses motiverat att differentiera stödbeloppet enligt zon.

Det föreslås att den bestämmelse i lagens 11 § som gäller beloppet av stöd för sysselsättningsarbete flyttas till 1 mom. i sin nuvarande form. Enligt momentet skall det vara möjligt att betala högre stöd för tillvaratagande av energivirke om virket tas till vara som sysselsättningsarbete.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om flisningsstödet belopp. Bestämmelsen motsva-

rar nuläget.

I 3 mom. föreslås att statsrådet skall bemyndigas att utfärda bestämmelser om beloppet av det stöd som beviljas för tillvaratagande av energivirke och flisning. För närvarande bestäms stödbeloppet i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Bestämmelsen ligger inte i linje med 7 c § i lagen om statsbudgeten (423/1988). Därför föreslås en teknisk ändring av lagstiftningsnivån för denna bestämmelse.

22 §. *Åtgärder som kan finansieras.* I paragrafens 1 mom. föreslås en teknisk ändring till följd av att 1 § 2 mom. ändras.

2. Närmare bestämmelser

Det föreslås att om förutsättningarna för stöd som beviljas för tillvaratagande och flisning av energivirke skall utfärdas bestämmelser på lagnivå. Om beloppen av dessa stöd skall bestämmas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet skall utfärdas närmare bestämmelser om frågor av teknisk natur som hänför sig till vissa förutsättningar för beviljande av stöd.

3. Ikraftträdande

Lagen planeras träda i kraft 1.1.2005. Europeiska gemenskapens bestämmelser om statligt stöd medför dock att lagen kan träda i kraft först när Europeiska gemenskapens kommission har godkänt den ändring av stödet för tillvaratagande och flisning av energivirke som föreslås. Det föreslås att lagen skall träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. På basis av de knappa anslag i statsbudgeten föreslås att temporärt ändrade bestämmelserna i lagen skall gälla till utgången av år 2005.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag**om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) 5 § 4 punkten, 6 § 1 mom. 4 punkten och 23 § 5 mom.,
 av dem 23 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1285/2002,
ändras temporärt 1 § 2 mom., 2 § 1 mom., 9 § 1 mom., 11 §, 18 § 2 mom. och 22 § 1 mom.,
 av dem 9 § 1 mom. och 11 § i nämnda lag 1285/2002 samt 22 § 1 mom. i lag 718/1999,
 samt
fogas temporärt till lagen ett nytt 2 a kap. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

 Åtgärder som avses i 1 mom. är
 1) tryggande av virkesproduktionens uthållighet,
 2) tillvaratagande och flisning av energivirke,
 3) upprätthållande av skogarnas biologiska mångfald,
 4) projekt för vård av skogsnaturen, samt
 5) övriga främjande åtgärder som stöder sådan verksamhet som avses i 1–3 punkten.

ratagande av energivirke och förmedlar flis samt andra organisationer eller yrkesutövare med tillräcklig yrkeskunskap i skogsfrågor. För åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten kan finansiering på ansökan beviljas också andra sökande än enskilda markägare, om de åtgärder som finansieras främjar en hållbar skötsel och användning av enskilda skogar. För åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 4 punkten kan medel användas utan ansökan genom beslut av skogscentralen.

9 §

*Finansieringsbelopp och finansieringsgrunder**Finansieringsmottagare*

Finansiering kan på ansökan beviljas enskilda markägare. För åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 2 punkten kan finansiering på ansökan beviljas förutom enskilda markägare även värmeföretagare, flisningsentreprenörer, skogsvårdsföreningar som organiserar tillva-

För bestämmande av storleken på stödet för verkställighetskostnader indelas landet i zoner. Stödets maximibelopp är 70 procent av de faktiska kostnaderna eller av de motsvarande genomsnittliga kostnader som årligen fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

11 §

Finansiering av sysselsättningsarbeten

För sådan vård av ungskog som utförs av arbetslös arbetskraft kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. Bestämmelse om användning av arbetslös arbetskraft för vård av ungskog (*sysselsättningsarbete*) utfärdas genom förordning av arbetsministeriet.

18 §

Förlust av nyttan

Om sådan ekonomisk fördel som avses i 1 mom. går förlorad till följd av åtgärder enligt 1 § 2 mom. 3 eller 4 punkten eller inskränkningar i användningen eller åtgärdsförbud som på grundval av olika lagar gäller området eller vägen, kan skogscentralen på ansökan besluta att vård- och underhållsskyldigheten för området eller skogsvägen upphör och, om den förlorade nyttan inte har ersatts i övrigt, att åtgärder för indrivning av lånet inte skall vidtas.

2 a kap.

Tillvaratagande och flisning av energivirke

18 a §

Tillvaratagande av energivirke

Stöd kan beviljas för hopsamling och skogstransport av virke som, för att överlåtas, för energivirke tas ur plantbestånd, ungskog och grövre gallringsskog, skogsförnyelseobjekt som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten samt skogsvägsstråk och dikningslinjer. Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling och skogstransport av virke som överläts för energibruk, när hopsamlingen och transporten sker i anslutning till vården av landskapsvårdsområden som har inrättats med stöd av 33 § i naturvårdslagen eller vården av kulturlandskapet på de landskapsområden av nationellt värde som avses i statsrådets principbeslut.

Stöd kan beviljas för åtgärder som avses i 1 mom. oberoende av om finansiering för samma objekt med stöd av denna lag har beviljats för vård av ungskog, skogsförnyelse, byggande av skogsväg eller istandsättningsdikning på stödojektet. Med undantag från vad som bestäms i 1 mom. beviljas stöd dock inte om energivirket tillvaratas från torr momark eller mineraljord som är näringsfattigare än momark eller från torvmark med motsvarande näringsvärde.

Stöd kan beviljas förutsatt att

- 1) sökanden har avgivit en sådan verkställighetsutredning om tillvaratagandet av energivirket som avses i 3 §,
- 2) sökanden har förbundit sig att inom två år från utbetalningen av stödet överlåta ett virkesparti att användas som energivirke,
- 3) det överlåtna virkespartiet omfattar minst 20 kubikmeter fast mått, samt att
- 4) sökanden inom två månader efter överlåtelsen ger skogscentralen en utredning om överlåtelsen av energivirke.

Bestämmelser om mätningen av energivirkets volym och om utredning om att virket har överlåtits att användas som energivirke utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 b §

Flisning av energivirke

Stöd kan beviljas för flisning av energivirke för vars tillvaratagande har beviljats finansiering i enlighet med denna lag. Vidare kan stöd beviljas när det energivirke som skall flisas har fällts i samband med sådan vård av ungskog som har finansierats i enlighet med denna lag. Stöd kan dock inte beviljas om energivirket i samband med vård av ungskog har tillvaratagits från torr momark eller mineraljord som är näringsfattigare än momark eller från torvmark med motsvarande näringsvärde.

För att stöd skall beviljas förutsätts att sökanden kan visa att det virke som flisas kommer från ett objekt som avses i 1 mom. Dessutom förutsätts att sökanden beträffande flisningen har avgivit en verkställighetsutredning som avses i 3 §.

Närmare bestämmelser om utredningar

som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 c §

Beloppet av stöd för tillvaratagande och flisning

Det stöd som beviljas för tillvaratagande av energivirke bestäms på basis av den överlåt-na kubikmetermängden virke enligt fast mått och kan vara olika för olika zoner. När energivirke tas till vara genom sysselsättningsarbete kan stödet betalas till förhöjt belopp.

Stödet för flisning av energivirke bestäms enligt kubikmetermängden flis enligt löst mått.

Bestämmelser om stödbelopp för tillvaratagande och flisning av energivirke utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs även om regional differentiering av stödet på grunder som motsvarar den regionala differentieringen enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 3 mom. i lagen.

22 §

Åtgärder som kan finansieras

I fråga om de övriga främjande åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten kan finansiering beviljas för

- 1) utarbetande av verkställighetsutredningar enligt 3 §,
- 2) bekämpning av rotticka,
- 3) rättande av oförutsedda fel,
- 4) ersättande av skador,
- 5) försöks- och utredningsverksamhet som främjar en hållbar skötsel och användning av enskilda skogar.

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

1 § 2 mom., 2 § 1 mom., 9 § 1 mom., 11 §, 18 § 2 mom., 2a kap. och 22 § 1 mom. i lagen skall gälla till 31 december 2005.

Helsingfors den 17 september 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

Lag**om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) 5 § 4 punkten, 6 § 1 mom. 4 punkten och 23 § 5 mom.,
 av dem 23 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1285/2002,
ändras temporärt 1 § 2 mom., 2 § 1 mom., 9 § 1 mom., 11 §, 18 § 2 mom. och 22 § 1 mom.,
 av dem 9 § 1 mom. och 11 § i nämnda lag 1285/2002 samt 22 § 1 mom. i lag 718/1999,
 samt
fogas temporärt till lagen ett nytt 2 a kap. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Tillämpningsområde**Tillämpningsområde*

Åtgärder som avses i 1 mom. är
 1) tryggande av virkesproduktionens ut-
 hållighet;
 2) *upprätthållande av skogarnas biolo-
 giska mångfald,*
 3) *projekt för vård av skogsnaturen, samt*
 4) övriga främjande åtgärder som stöder
 sådan verksamhet som avses i 1–3 punkten.

Åtgärder som avses i 1 mom. är
 1) tryggande av virkesproduktionens ut-
 hållighet,
 2) *tillvaratagande och flisning av energi-
 virke,*
 3) *upprätthållande av skogarnas biolo-
 giska mångfald,*
 4) *projekt för vård av skogsnaturen, samt*
 5) övriga främjande åtgärder som stöder
 sådan verksamhet som avses i 1–3 punkten.

2 §

2 §

*Finansieringsmottagare**Finansieringsmottagare*

Finansiering kan på ansökan beviljas en-
 skilda markägare. För åtgärder enligt 1 § 2
 mom. 4 punkten kan finansiering på ansö-
 kan *beviljas också andra sökande än en-
 skilda markägare, om de åtgärder som fi-
 nansieras främjar en hållbar skötsel och
 användning av enskilda skogar. För ända-
 mål enligt 1 § 2 mom. 3 punkten kan medel
 användas utan ansökan genom beslut av
 skogscentralen.*

Finansiering kan på ansökan beviljas en-
 skilda markägare. För åtgärder som avses i
 1 § 2 mom. 2 punkten kan finansiering på
 ansökan *beviljas förutom enskilda mark-
 ägare även värmeföretagare, flisningsent-
 reprenörer, skogsvårdsföreningar som or-
 ganiserar tillvaratagande av energivirke
 och förmedlar flis samt andra organisatio-
 ner eller yrkesutövare med tillräcklig yr-
 keskunskap i skogsfrågor. För åtgärder som
 avses i 1 § 2 mom. 5 punkten kan finansie-*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ring på ansökan beviljas också andra sökande än enskilda markägare, om de åtgärder som finansieras främjar en hållbar skötsel och användning av enskilda skogar. För åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 4 punkten kan medel användas utan ansökan genom beslut av skogscentralen.

5 §

Arbetslag

4) tillvaratagande av energivirke,

5 §

Arbetslag

(Upphävs)

6 §

Definiering av arbetslagen

4) tillvaratagande av energivirke hopsamling och skogstransport av virke som fälls i samband med vård av ungskog för att överlåtas till energianvändning,

6 §

Definiering av arbetslagen

(Upphävs)

9 §

Finansieringsbelopp och finansieringsgrunder

För bestämmande av storleken på stödet för verkställighetskostnader indelas landet i zoner. Stödets maximibelopp är 70 procent av de faktiska kostnaderna eller av de motsvarande genomsnittliga kostnader som årligen fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Vid tillvaratagandet av energivirke är stödets maximibelopp dock ett genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet fastställt eurobelopp per kubikmeter fast mått som överlåtit för energianvändning.

9 §

Finansieringsbelopp och finansieringsgrunder

För bestämmande av storleken på stödet för verkställighetskostnader indelas landet i zoner. Stödets maximibelopp är 70 procent av de faktiska kostnaderna eller av de motsvarande genomsnittliga kostnader som årligen fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

11 §

Finansiering av sysselsättningsarbeten

För sådan vård av ungskog som utförs av arbetslös arbetskraft kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. Om användning av arbetslös arbetskraft för vård av ungskog (*sysselsättningsarbete*) bestäms genom förordning av arbetsministeriet. *Vid tillvaratagande av energivirke som utförs som sysselsättningsarbete kan stödets maximibelopp, som avses i 9 § 1 mom., höjas med ett eurobelopp per kubikmeter fast mått, som fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.*

18 §

Förlust av nyttan

Om sådan ekonomisk fördel som avses i 1 mom. går förlorad till följd av åtgärder enligt 1 § 2 mom. 2 och 3 punkten eller inskränkningar i användningen eller åtgärdsförbud som på grundval av olika lagar gäller området eller vägen, kan skogscentralen på ansökan besluta att vård- och underhållsskyldigheten för området eller skogsvägen upphör och, *ifall* den förlorade nyttan inte har ersatts i övrigt, att åtgärder för indrivning av lånet inte skall vidtas.

11 §

Finansiering av sysselsättningsarbeten

För sådan vård av ungskog som utförs av arbetslös arbetskraft kan stöd beviljas till högst 80 procent av verkställighetskostnaderna. Bestämmelse om användning av arbetslös arbetskraft för vård av ungskog (*sysselsättningsarbete*) utfärdas genom förordning av arbetsministeriet.

18 §

Förlust av nyttan

Om sådan ekonomisk fördel som avses i 1 mom. går förlorad till följd av åtgärder enligt 1 § 2 mom. 3 eller 4 punkten eller inskränkningar i användningen eller åtgärdsförbud som på grundval av olika lagar gäller området eller vägen, kan skogscentralen på ansökan besluta att vård- och underhållsskyldigheten för området eller skogsvägen upphör och, om den förlorade nyttan inte har ersatts i övrigt, att åtgärder för indrivning av lånet inte skall vidtas.

2 a kap.

Tillvaratagande och flisning av energivirke

18 a §

Tillvaratagande av energivirke

Stöd kan beviljas för hopsamling och skogstransport av virke som, för att överlättas, för energivirke tas ur plantbestånd, ungskog och grövre gallringsskog, skogs-

förnyelseobjekt som avses i 6 § 1 mom. 1 punkten samt skogsvägsstråk och dikningslinjer. Dessutom kan stöd beviljas för hopsamling och skogstransport av virke som överläts för energibruk, när hopsamlingen och transporten sker i anslutning till vården av landskapsvårdsområden som har inrättats med stöd av 33 § i naturvårdslagen eller vården av kulturlandskapet på de landskapsområden av nationellt värde som avses i statsrådets principbeslut.

Stöd kan beviljas för åtgärder som avses i 1 mom. oberoende av om finansiering för samma objekt med stöd av denna lag har beviljats för vård av ungskog, skogsförnyelse, byggande av skogsväg eller iståndsättningsdikning på stödobjektet. Med undantag från vad som bestäms i 1 mom. beviljas stöd dock inte om energivirket tillvaratas från torr momark eller mineraljord som är näringsfattigare än momark eller från torvmark med motsvarande näringsvärde.

Stöd kan beviljas förutsatt att

1) sökanden har avgivit en sådan verkställighetsutredning om tillvaratagandet av energivirket som avses i 3 §,

2) sökanden har förbundit sig att inom två år från utbetalningen av stödet överlåta ett virkesparti att användas som energivirke,

3) det överlåtna virkespartiet omfattar minst 20 kubikmeter fast mått, samt att

4) sökanden inom två månader efter överlåtelsen ger skogscentralen en utredning om överlåtelsen av energivirke.

Bestämmelser om mätningen av energivirkets volym och om utredning om att virket har överlåtit att användas som energivirke utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 b §

Flisning av energivirke

Stöd kan beviljas för flisning av energivirke för vars tillvaratagande har beviljats finansiering i enlighet med denna lag. Vidare kan stöd beviljas när det energivirke som skall flisas har fällts i samband med sådan vård av ungskog som har finansierats i enlighet med denna lag. Stöd kan dock

inte beviljas, om energivirket i samband med vård av ungskog har tillvaratagits från torr momark eller mineraljord som är näringsfattigare än momark eller från torvmark med motsvarande näringsvärde.

För att stöd skall beviljas förutsätts att sökanden kan visa att det virke som flisas kommer från ett objekt som avses i 1 mom. Dessutom förutsätts att sökanden beträffande flisningen har avgivit en verkställighetsutredning som avses i 3 §.

Närmare bestämmelser om utredningar som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 c §

Beloppet av stöd för tillvaratagande och flisning

Det stöd som beviljas för tillvaratagande av energivirke bestäms på basis av den överlåtna kubikmetermängden virke enligt fast mått och kan vara olika för olika zoner. När energivirke tas till vara genom sysselsättningsarbete kan stödet betalas till förhöjt belopp.

Stödet för flisning av energivirke bestäms enligt kubikmetermängden flis enligt löst mått.

Bestämmelser om stödbelopp för tillvaratagande och flisning av energivirke utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs även om regional differentiering av stödet i motsvarighet till den regionala differentieringen enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 1 mom. i lagen.

22 §

Åtgärder som kan finansieras

I fråga om de övriga främjande åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 4 punkten kan finansiering beviljas för

- 1) utarbetande av verkställighetsutredningar enligt 3 §,
- 2) bekämpning av rotticka,
- 3) rättande av oförutsedda fel,
- 4) ersättande av skador,

22 §

Åtgärder som kan finansieras

I fråga om de övriga främjande åtgärder som avses i 1 § 2 mom. 5 punkten kan finansiering beviljas för

- 1) utarbetande av verkställighetsutredningar enligt 3 §,
- 2) bekämpning av rotticka,
- 3) rättande av oförutsedda fel,
- 4) ersättande av skador,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5) försöks- och utredningsverksamhet som främjar en hållbar skötsel och användning av enskilda skogar, *samt*

6) *flisning av energivirke som avses i 6 1 mom. 4 punkten.*

5) försöks- och utredningsverksamhet som främjar en hållbar skötsel och användning av enskilda skogar.

23 §

Beloppet av stöd

Vid flisning av energivirke är stödets maximibelopp ett genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet fastställt eurobelopp per kubikmeter löst mått flis som framställts. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stödet kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

23 §

Beloppet av stöd

(Upphävs)

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

1 § 2 mom., 2 § 1 mom, 9 § 1 mom., 11 §, 18 § 2 mom., 2a kap. och 22 § 1 mom. i lagen skall gälla till 31 december 2005.

Statsrådets förordning

om beloppet av stöd som beviljas för tillvaratagande och flisning av energivirke

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från jord- och skogsbruksministeriet, föreskrivs med stöd av 18 c § i lagen den 12 december 1996 om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996), sådan denna paragraf lyder i lag /2004:

1 §

Beloppet av stöd för tillvaratagande av energivirke

Beloppet av stöd för tillvaratagande av energivirke är inom den i 4 § i förordningen om finansiering av hållbart skogsbruk (1311/1996) avsedda första stödzone fem, den andra sex och den tredje sju euro per kubikmeter fast mått.

2 §

Beloppet av stöd för flisning av energivirke

Beloppet av stöd för flisning av energivirke är 1,70 euro per kubikmeter löst mått.

3 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 200
